

خبرنامه انقلاب‌های خاورمیانه و شمال آفریقا (۲۳)

(از ۱۹ الی ۲۵ آذرماه ۱۳۹۰)

به نام خدا

فهرست مطالب

۱.....	مقدمه.....
۴.....	مصر.....
۷.....	سوریه.....
۱۱.....	بحرین.....
۱۳.....	عربستان.....
۱۵.....	تونس.....
۱۶.....	لیبی.....
۱۹.....	یمن.....

خبرنامه انقلاب‌های خاورمیانه و شمال آفریقا (۲۳) (از ۱۹ الی ۲۵ آذرماه ۱۳۹۰)

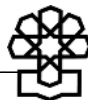
مقدمه

تحولات منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا در هفته‌ای که گذشت همچنان در صدر خبرهای جهان قرار داشت. در این میان برگزاری دور دوم انتخابات مصر، تداوم اعتراضات مردمی در بحرین و عربستان، اختلاف‌نظر میان انقلابیون لیبیایی و همچنین ثبات در وضعیت سیاسی و امنیتی سوریه از مهمترین این تحولات بود. کماینکه این تحولات به صورت مستقیم و غیرمستقیم از خروج نظامیان آمریکایی تاثیر پذیرفته و همزمان با تکمیل خروج نظامیان آمریکایی از عراق می‌توان پیامدهای آن بر اوضاع سوریه را مشاهده کرد.

مردم مصر که در دور اول انتخابات پارلمانی این کشور با انتخاب جریان‌های اسلام‌گرا عملاً احزاب لیبرال و چپ را در ساختار سیاسی این کشور کنار زده بودند، در دور دوم نیز به پای صندوق‌های رأی حاضر شدند، در این مرحله نیز حضور آنها چشمگیر بود و آن‌گونه که منابع نزدیک به جریان اخوان المسلمین این کشور می‌گویند در این دور هم آنها بیشترین آرا را از آن خود می‌کنند. پیروزی جریان‌های اسلام‌گرا که با نگرانی عمده لیبرال‌ها و حامیان غربی آنها همراه شده، باعث دخالت بیش از

اندازه شورای نظامی حاکم در امور جاری به‌خصوص انتخابات شده است. این دخالت‌ها تا جایی پیش رفت که مردم مصر از اواخر هفته گذشته همزمان با برگزاری انتخابات خواستار برکناری دولت الجنزوری شدند و از شورای نظامی حاکم هم خواستند تا در اوضاع جاری بیش از این دخالت نکند. اعتراضات داخلی در مصر درحالی تشدید شده که چراغ سبز شورای نظامی به رژیم صهیونیستی برای حضور مجدد سفیر آن کشور در قاهره نیز مزید بر علت شده تا خشم عمومی از اقدامات این شورا بیش از پیش خود را نشان دهد.

در سوریه، علیرغم تلاش‌های صورت گرفته توسط کشورهای غربی، عربی و ترکیه برای سرنگونی نظام حاکم بر این کشور، به‌نظر می‌رسد شرایط داخلی، منطقه‌ای و بین‌المللی سوریه درحال بهتر شدن است. با مقاومت ۹ ماهه دولت سوریه در برابر امواج مختلف تخریب و تهدید، همزمان با تشدید اختلافات داخلی میان مخالفان داخلی و خارجی با هم و با خود، به‌نظر می‌رسد کشورهای همسایه سوریه نیز درحال تجدیدنظر در رفتار خود در قبال این کشور هستند. اختلاف‌نظرها در بعد بین‌المللی به‌ویژه در اتحادیه عرب، بیشتر شده تا جایی که این اتحادیه که روند تندی علیه سوریه در پیش گرفته بود، اکنون به‌شدت دچار اختلاف‌نظر شده و نمی‌تواند تصمیم یکپارچه‌ای علیه آن کشور اتخاذ کند. نمونه عالی این مسئله را می‌توان در تحریم‌های اقتصادی علیه سوریه دید که نه تنها دو کشور همسایه عراق و لبنان با آن مخالفت کردند، بلکه اردن، الجزایر و برخی دیگر از کشورهای عربی هم به‌صورت آشکار و پنهان این موضوع را مطرح کردند که حاضر به اجرای کامل این تحریم‌ها نیستند، اما نکته مهم و قابل توجه در مورد سوریه ورود عراق به بحران این کشور

به عنوان میانجی است که می‌توان گفت مرحله جدیدی را در تحولات این کشور رقم خواهد زد.

در طول هفته گذشته در بحرین نیز اعتراضات مردمی علیرغم سرکوب‌های نیروهای وابسته به رژیم آل‌خلیفه و اشغالگران سعودی ادامه داشت. نکته مهم در مورد تحولات بحرین که از همان ابتدای شروع اعتراضات قابل توجه بود، رفتار دوگانه کشورهای عربی و غربی در قبال آن است. درحالی که انگلیسی‌ها مواضع سفت و سختی در مورد سوریه اتخاذ کرده و برای سرنگون کردن رژیم قذافی به لیبی لشکرکشی کردند، اما در بحرین نه تنها این اقدامات را انجام نداده‌اند، بلکه در ادامه حمایت‌های سیاسی و نظامی خود از رژیم حاکم را هم افزایش داده‌اند. این مسئله را می‌توان در سفر هفته گذشته حاکم بحرین به انگلیس و دیدار وی با دیوید کامرون نخست‌وزیر این کشور دید. این‌گونه حمایت‌های سیاسی هرچند باعث ضعف قدرت مخالفان نشده، بلکه آنها را تقویت هم کرده است، اما باید گفت این رویکرد باعث شده تا ادعاهای این کشورها در مورد احترام آنها به خواسته‌های مردم و حمایت از دموکراسی و مخالفت با دیکتاتوری رنگ ببازد.

در تونس هم با سوگند ریاست‌جمهوری این کشور، دور تازه‌ای از روند سیاسی در آن آغاز شده است. رئیس‌جمهور جدید تونس که قدرت را برای یک دوره انتقالی ۱۱ ماهه در دست دارد، خواستار آتش‌بس سیاسی از سوی مردم و احزاب برای رتق‌وفتق امور و همچنین بازسازی زیربنای اقتصادی دولت شد. این درخواست همزمان با معرفی نخست‌وزیر جدید این کشور که از سوی حزب النهضه انتخاب شده، صورت می‌گیرد تا به این ترتیب تونس به عنوان اولین کشور انقلابی راه مهم

دولت‌سازی و تدوین قانون اساسی را در پیش بگیرد.

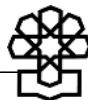
در لیبی نیز هرچند دولت موقت این کشور پس از دو هفته تلاش می‌کند تا بر اوضاع فائق آید و گروه‌های مسلح انقلابی را ناچار کند تا از پایتخت خارج شده و سلاح‌های خود را تحویل دهند، اما در این مورد همچنان ناکام بوده و با مخالفت این گروه‌ها مواجه شده است. اختلافات میان مردم و مجلس انتقالی نیز روز به روز شدیدتر می‌شود.

مصر

۱. جنگنده‌های رژیم صهیونیستی با نقض حریم هوایی مصر و بمباران نوار مرزی مصر با سرزمین‌های اشغالی سه نگهبان مرزی مصری را مجروح کردند. این نخستین حمله خونین پس از کشتن پنج نظامی مصری توسط بالگردهای نظامی رژیم صهیونیستی در تابستان گذشته بود.

۲. ارتش مصر با عقب‌نشینی از موضع قبلی خود اعلام کرد، تنها پارلمان این کشور اعضای کمیته تدوین قانون اساسی را برخواهد گزید. این موضع درحالی بیان می‌شود که پیش‌تر یک ژنرال ارتش مصر گفته بود، برخی نهادهای غیر برگزیده ازسوی مردم در فرآیند گزینش نقش خواهند داشت. این اظهارات خشم گروه‌های اسلام‌گرا و دیگر گروه‌های مصر را در پی داشت.

۳. درحالی که بحث و جدلهایی درخصوص اختیارات شورای مشورتی مصر وجود دارد اعضای این شورا در اولین نشست خود رئیس و دبیرکل شورای مذکور را

انتخاب کردند. به نوشته روزنامه اماراتی دارالخلیج، اعضای شورای مشورتی مصر روز یکشنبه در اولین نشست خود منصور حسن، وزیر اسبق سازمان اطلاعات مصر را به عنوان رئیس و محمد نور فرحات، یکی از اساتید حقوق دانشگاه الزقازیق را به عنوان دبیرکل این شورا برگزیدند. در این نشست که با حضور ۳۰ تن از چهره‌های مستقل برگزار شد، همچنین سامح عاشور و ابوالعلا ماضی، رئیس حزب الوسط به عنوان دو معاون رئیس شورا انتخاب شدند. انتقاداتی وجود دارد مبنی بر اینکه شورای مشورتی در حقیقت به مثابه راه فرار شورای نظامی از خواسته‌های تجمع‌کنندگان در برابر مقرر کابینه است.

۴. سفیر جدید رژیم صهیونیستی در مصر به محض ورودش به این کشور برای آغاز فعالیتش به عنوان سفیر تأکید کرد که وظیفه‌اش ایجاد صلح میان تل‌آویو و قاهره است. یعقوب آمیتای درخصوص نگرانی‌های رژیم صهیونیستی نسبت به قدرت رسیدن اسلام‌گراها در مصر عنوان داشت: من تا زمانی که مسائل را خوب بررسی نکنم نمی‌توانم درخصوص شرایط داخلی این کشور اظهارنظر کنم.

۵. مرکز اطلاع‌رسانی و تصمیم‌گیری وابسته به دولت مصر در گزارشی اعلام کرد: ۳۳۸۷ نفر در قالب فهرست‌های فردی و گروهی برای تصاحب ۱۸۰ کرسی پارلمان در مرحله دوم انتخابات در ۹ استان به رقابت می‌پردازند. بنابر گزارش مرکز فوق تعداد نامزدهای فهرست‌های فردی ۲۲۷۱ است که برای تصاحب ۶۰ کرسی به رقابت می‌پردازند و ۱۱۱۶ نفر در قالب فهرست‌های حزبی برای تصاحب ۱۲۰ کرسی رقابت می‌کنند. تعداد نامزدهای مستقل در مرحله دوم انتخابات ۲۱۱۶ است و در میان احزاب شرکت‌کننده حزب آزادی و عدالت با داشتن ۱۴۸ نفر (۲۸ نفر به صورت فردی

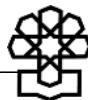
و ۱۲۰ نفر گروهی) بیشترین تعداد نامزد را به خود اختصاص داده است.

۶. دور اول مرحله دوم انتخابات پارلمانی مصر با حضور گسترده رأی‌دهندگان مصری به پایان رسید و روز پنجشنبه دور دوم مرحله دوم این انتخابات در ۹ استان این کشور آغاز شد، دور اول این انتخابات روز چهارشنبه برگزار شد که با استقبال خوب رأی‌دهندگان مصری روبرو شد.

۷. در جریان حمله نیروهای امنیتی مصر به تحصن‌کنندگان در برابر ساختمان نخست‌وزیری مصر ۱۰ نفر زخمی شدند. این تحصن در اعتراض به دخالت‌های شورای نظامی حاکم بر مصر صورت گرفت.

۸. نیروی دریایی مصر و ترکیه یک مانور دریایی بزرگ را در آب‌های منطقه ترکیه در راستای گسترش روابط نظامی خود آغاز کردند. بنا به گفته منابع مصری، این مانور که مانور دریای دوستی ۲۰۱۱ نامیده شد، چند روز به طول خواهد انجامید و در آن ده‌ها واحد از نیروهای دریایی مصر و ترکیه در بخش‌های مختلف از جمله نیروهای ویژه دو کشور حضور دارند.

۹. وزیر خارجه مصر درخصوص مناسبات با ایران اعلام کرد که در روابط کشورش با ایران و هر کشور دیگری، هیچ کشوری حق دخالت ندارد. کامل عمرو، تأکید کرد که رابطه مصر با ایران یا دیگر کشورها به هیچ کشوری ارتباط ندارد، بلکه این روابط ناشی شده از منافع مصر است.

سوریه

۱. نوری المالکی، نخست‌وزیر عراق در مصاحبه با روزنامه وال‌استریت ژورنال اظهار داشت: عراق در امور سوریه دخالت نمی‌کند و تحریم‌هایی شبیه تحریم اقتصادی اتحادیه عرب علیه این کشور را اعمال نمی‌کند. مالکی در این مصاحبه همچنین افشا کرد که ماه گذشته یک فرستاده شخصی از جانب او نزد بشار اسد رفته و از وی خواسته است تا اصلاحات واقعی و عمیقی در سوریه انجام دهد.

۲. ابراهیم الجعفری، رئیس ائتلاف اتحاد ملی عراق که دربرگیرنده گروه‌های شیعه این کشور است در گفتگو با روزنامه فرامنطقه‌ای الحیات عنوان داشت: حمله نظامی به ایران یا سوریه تأثیر منفی بر عراق و کشورهای عربی خواهد گذاشت.

۳. وزیر امور خارجه فرانسه در اظهاراتی مدعی دست داشتن سوریه در حمله اخیر به نیروهای یونیفیل در جنوب لبنان شد، اما اذعان کرد که سندی برای اتهام خود ندارد. آلن ژوپه در گفتگو با رادیو بین‌المللی فرانسه درخصوص حمله اخیر نیروهای یونیفیل در شهر صور در جنوب لبنان بدون ارائه مدرک یا سندی اعلام کرد: «سوریه احتمالاً در پشت پرده حمله اخیر به لبنان که در آن نظامیان فرانسوی هدف قرار گرفتند، دست داشته است».

۴. روزنامه گاردین در گزارشی به نقل از خبرنگارش در سوریه که در یک عملیات قاچاق اسلحه با قاچاقچیان اسلحه و مهمات به سوریه همراه شده بود، نوشت که بیشتر سلاح‌های قاچاق از عراق و ترکیه از راه زمینی وارد این کشور می‌شود.

۵. ولادیمیر چیژوف نماینده روسیه در اتحادیه اروپا اعلام کرد که کشورش مخالف

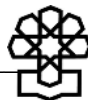
تکرار سناریوی لیبی در کشور سوریه است. وی در جمع خبرنگاران گفت: بارها از ایجاد محدوده پرواز ممنوع بر فراز لیبی سخن گفتند، اما شاهد بودیم که در آن هواپیماهای نظامی پرواز کردند.

۶. وزیر اطلاع‌رسانی سوریه با پرشور دانستن استقبال مردم از انتخابات شوراهای محلی این کشور اعلام کرد که این انتخابات گام اول در اجرای قانون جدید انتخابات در سوریه بود. وزیر اطلاع‌رسانی سوریه در ادامه گفت: حدود ۴۳ هزار نامزد برای تصدی ۱۷ هزار و ۵۸۸ کرسی در ۷۰۰۰ هزار مرکز رأی‌گیری با هم رقابت کردند و ۴/۵ میلیون شهروند واجد شرایط شرکت در انتخابات بودند.

۷. ویتالی چورکین، سفیر سوریه در سازمان ملل از روند تصمیمات و جلسات شورای امنیت در خصوص خاورمیانه ابراز خشنودی کرد و اعلام کرد که روند کنونی شورای امنیت در خصوص مسائل خاورمیانه خصوصاً مسئله سوریه رضایتبخش است.

۸. منابع آگاه در دولت سوریه اعلام کردند که بشار اسد، رئیس‌جمهوری این کشور طی حکمی مقرر کرده است که در طول دو ماه چهار تن از سفرای خود به دمشق بازگردند تا افراد دیگری را به جای آنان برگزینند. براساس این حکم، سفرای سوریه در آمریکا، صربستان، مونته‌نگرو و بلاروس به دمشق فراخوانده می‌شوند و به جای آنها افراد دیگری انتخاب خواهند شد.

۹. دولت آلمان از روسیه انتظار دارد تا مواضع خویش در قبال سوریه را در سازمان ملل متحد تغییر دهد تا جامعه بین‌الملل بتواند تصمیم قاطعی در رابطه با این کشور اتخاذ کند. وزیر امور خارجه آلمان این سخنان را در دیدار با ناوی پیلای کمیسر عالی سازمان ملل در مسائل حقوق بشر عنوان کرد.

۱۰. دبیرکل اتحادیه عرب اعلام کرد که درخصوص بین‌المللی شدن بحران سوریه شورای وزارتی اتحادیه عرب ویژه سوریه تصمیم می‌گیرد و سناریو لیبی اصلاً برای سوریه مطرح نیست. نبیل‌العربی در گفتگو با روزنامه الرأی اعلام کرد که حمایت از ملت سوریه جز با خواست سوریه ممکن نیست.

۱۱. وزیر امور خارجه روسیه بعد از مذاکره با همتای الجزایری خود در مسکو و در آستانه نشست شورای امنیت در مورد سوریه تأکید کرد که این کشور مخالف به‌کارگیری تحریم علیه سوریه است و چنین سناریویی را غیرسازنده می‌داند.

۱۲. ناوی پیلای کمیساریای عالی حقوق بشر خطاب به شورای امنیت سازمان ملل گفته است که رسیدگی به کشتارهای اخیر سوریه در جریان اعتراضات علیه دولت این کشور باید به دیوان کیفری بین‌المللی ارجاع داده شود. وی شمار کشته‌شدگان در ماه‌های اخیر در سوریه را بیش از ۵۰۰۰ نفر تخمین زده است. همچنین او در جلسه‌ای در شورای امنیت اعلام کرد که از زمان شروع اعتراضات در ماه مارس، ۳۰۰ کودک نیز در میان کشته‌ها بوده است.

۱۳. راکان مجالی وزیر اطلاع‌رسانی و سخنگوی دولت اردن اعلام کرد که کشورش تعداد پروازهای خود به سوریه را براساس تصمیم اتحادیه عرب کاهش خواهد داد ولی هرگز قصد ندارد شورای ملی سوریه را به رسمیت بشمارد. سخنگوی دولت اردن تصریح کرد: ما از اتحادیه عرب خواسته‌ایم که اردن را از کشورهای تحریم‌کننده اقتصادی سوریه مستثنا کند؛ زیرا با توجه به میزان مبادلات میان دو کشور، این مسئله زیان‌های بسیاری برای اردن به همراه خواهد داشت.

۱۴. تنش میان ترکیه و سوریه و متعاقب آن مسدود شدن مرزهای سوریه بر روی

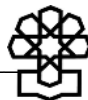
تریلی‌های حامل کالای ترکیه به لبنان، افزایش قیمت اجناس در بیروت را در پی داشته است. به نوشته منابع خبری محلی ترکیه، در پی عدم عبور تریلی‌های حامل کالا از ترکیه به لبنان، هزینه حمل و نقل کالا از آنکارا به بیروت به دو برابر افزایش یافته است و موجب افزایش قیمت‌ها در لبنان شده است.

۱۵. نخست‌وزیر عراق امروز از طرح این کشور برای حل بحران سوریه در آینده‌ای نزدیک خبر داد و گفت که هیئتی را به زودی عازم سوریه خواهد کرد. این هیئت طرح بغداد را که مبتنی بر آغاز گفتگوی مخالفان و دولت سوریه است، به مقامات دمشق تحویل خواهد داد. نخست‌وزیر عراق اعلام کرد که به زودی در یک کنفرانس خبری به جزئیات طرح مذکور خواهد پرداخت.

۱۶. رئیس انجمن کارفرمایان ترکیه - سوریه، گفت: ترکیه از تعلیق و محدودسازی تجارت با سوریه حدود هشت میلیارد دلار متضرر خواهد شد.

۱۷. رسانه‌های خبری روسیه از ارائه پیش‌نویس قطعنامه جدیدی درباره سوریه به شورای امنیت از طرف نماینده دائم آن کشور در سازمان ملل خبر دادند. ویتالی چورکین نماینده دائمی این کشور در سازمان ملل روز جمعه به خبرنگاران گفت: این پیش‌نویس از طرف‌های مناقشه در سوریه دعوت به توقف خشونت‌ها و آغاز گفتگوها کرده است. وی افزود: این پیش‌نویس قطعنامه مطابق با واقعیت‌های کنونی سوریه می‌باشد و در جهت دفاع از حقوق بشر در این کشور است.

۱۸. هیلاری کلینتون وزیر امور خارجه آمریکا روز پنجشنبه به خبرنگاران گفت که با وجود اختلافات موجود، آمریکا حاضر است پیش‌نویس قطعنامه پیشنهادی روسیه درخصوص سوریه را مورد بررسی قرار دهد.

بحرین

۱. روزنامه عربستانی الرياض، عبدالله بن محمد بن ابراهیم آل الشیخ، رئیس مجلس شورای عربستان در سخنانی در جمع اعضای این مجلس و نیز برخی از نمایندگان عربستان در شورای همکاری خلیج فارس با حمایت از مواضع کشورهای حوزه خلیج فارس در قبال بحرین گفت: تصمیمات اخیر شورای همکاری خلیج (فارس) درخصوص حضور نیروهای سپر جزیره در بحرین کار درستی بوده است و می تواند از ساختارهای زیربنایی این کشور و نیز دولت بحرین حمایت کند و آن را از هر نوع آسیبی مصون بدارد.

۲. جنبش الوفاق بحرین به مناسبت روز جهانی حقوق بشر در بیانیه ای ضمن برشمردن انواع جنایات های آل خلیفه علیه شهروندان تنها راه پایان دادن به بحران در بحرین را برکناری دولت این کشور دانست. این بیانیه تصریح کرد که هرگونه درخواست برای آشتی ملی بدون تحقق شرایط آن، به سخره گرفتن دردها و مصیبت های شهروندان و کسانی است که تجاوز از سوی دولت علیه آنها صورت گرفته است.

۳. ساجده فیصل جواد، نوزاد پنج روزه بحرینی، دیروز بر اثر تنگی نفس شدید ناشی از استنشاق گازهای سمی مورد استفاده رژیم آل خلیفه برای سرکوب معترضان جان خود را از دست داد و به شهادت رسید.

۴. حاکم مجمع الجزایر بحرین که به لندن سفر کرده است، عصر دوشنبه با نخست وزیر انگلیس دیدار و گفتگو کرد، درحالی که بحرینی های مقیم لندن پذیرایی

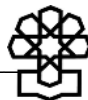
دولت انگلیس از شیخ حمد را محکوم کرده‌اند. دیوید کامرون در دیدار امروز شیخ حمد بن عیسی آل خلیفه بر اهمیت احترام به اصول حقوق بشری در بحرین تأکید کرد.

۵. حاکم بحرین با تکرار ادعاهای واهی خود علیه ایران و سوریه گناه سرکوب مردم این کشور را بر گردن نیروهای امنیتی انداخت. وی ادعا کرد: ما دلایل محکمی در دست داریم که نشان می‌دهد جوانان بحرینی در سوریه آموزش می‌بینند. ما به دمشق در این باره هشدار داده‌ایم، اما آنها هرگونه دخالت را رد می‌کنند. وی با انکار سیاست‌های سرکوبگرانه خاندان حاکم و تلاش برای تبرئه کردن خود مدعی شد: حوادث فردی بوده و همه خطاکاران مجازات خواهند شد.

۶. پنج حزب معارض بحرینی (الوفاق، وعد، التجمع الوحدوی، التجمع القومي و الاخاء) با انتشار بیانیه مشترکی از مردم این کشور خواستند تا به خیابان‌ها بیایند. این بیانیه تأکید می‌کند: راهپیمایی، تظاهرات و اعتراض علیه مظاهر تبعیض، سرکوب، ظلم و فساد در بحرین یک ضرورت و وظیفه ملی است؛ به‌ویژه آنکه سیاست انحصارطلبی و خشونت رسمی به قوت خود باقی است.

۷. نیروهای امنیتی آل خلیفه با زیر گرفتن علی القصاب، جوان بحرینی، وی را به شهادت رسانده و زینب الخواجه زن معترض بحرینی را به شیوه‌ای توهین‌آمیز پس از کشیدن بر روی زمین دستگیر کردند.

۸. مراسم تشییع پیکر پنجاه و چهارمین شهید انقلاب بحرین در حالی روز جمعه برگزار شد که جمعی از مخالفان در اعتراض به حمایت انگلیس از اقدامات رژیم آل خلیفه در برابر سفارت انگلیس در منامه دست به تحصن زده‌اند.

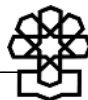

۱. یک روزنامه آلمانی از قصد عربستان سعودی برای خرید ۲۷۰ تانک «لئوبارد ۲»، از این کشور پرده برداشت. روزنامه آلمانی دی‌تسایت در ادامه افزود: این تانک‌ها از نوع لئوبارد ۲ و ساخت شرکت آلمانی کراوس ماوای ویگمن است. ژنرال عبدالله الصالح نماینده وزارت دفاع عربستان و یکی از دیپلمات‌های سعودی در سفارت عربستان در بن این خبر را تأیید کردند، با اینکه دولت آلمان از اعلام یا تأیید این خبر تاکنون امتناع کرده است.

۲. فعالان سعودی با ارائه درخواستی رسمی از دولت این کشور خواستند، مجوز فعالیت سازمان‌ها و مؤسسات مدنی دفاع از حقوق بشر در این کشور را صادر کند. این فعالان سعودی درخواست رسمی خود را به ملک عبدالله، پادشاه عربستان و شاهزاده نایف بن عبدالعزیز، ولیعهد و معاون نخست وزیر و وزیر داخلی این کشور و همچنین وزیر امور اجتماعی ارائه دادند.

۳. شاه سعودی با تغییر چندین وزیر خود بزرگ‌ترین تغییرات را از زمان به قدرت رسیدن خود در دولت این کشور ایجاد کرد. براساس این تغییرات محمد الجاسر که پیش از این رئیس مؤسسه پول بود، جای خالد القصبی را در وزارت اقتصاد گرفت. همچنین شاه سعودی عبدالله علی‌رضا را از وزارت تجارت و صنعت کنار گذاشت و توفیق الربیعہ را جای او منصوب کرد. این تغییرات شامل وزارت حج نیز شد و فؤاد فارسی جای خود را به بندر حجار داد و محمد الفایز نیز جانشین عبدالرحمن البراک در وزارت خدمات مدنی شد. دستورات شاه سعودی برای ایجاد تغییرات در کابینه

- شامل انتصاب دو معاون وزیر آموزش و پرورش و نایب رئیس مجلس شورا و رئیس مؤسسه تصفیه آب نیز شده است.
۴. به گزارش روزنامه الشرق الاوسط، سلمان بن عبدالعزيز، وزیر دفاع عربستان در دیدار با فیلیپ هاموند، وزیر دفاع انگلیس در ریاض درخصوص همکاری های دوجانبه و راه های تقویت این همکاری ها بحث و تبادل نظر کرد.
۵. تظاهرات مردم القطیف در اعتراض به تداوم بازداشت مخالفان و سرکوب اعتراضات مسالمت آمیز همچنان دارد. براین اساس مردم این منطقه در شرق عربستان در هفته گذشته بارها به خیابان آمده و خواستار آزادی زندانیانی که به اتهامات سیاسی تحت بازداشت قرار دارند، شدند.
۶. در پی تلاش ناکام نیروهای امنیتی برای ربودن یکی از روحانیون شیعی در منطقه الشرقیه که با تجمع مردم و حمایت آنان از این عالم دینی ناکام ماند، تظاهرات گسترده مردمی روز جمعه در منطقه قطیف برگزار شد. تعدادی از نیروهای امنیتی عربستان سعودی دیروز تلاش کرده بودند شیخ نمر النمر از روحانیون شیعه در منطقه العوامیه واقع در استان الشرقیه را بربایند.
۷. یک روزنامه نگار عربستانی با انتقاد از وضعیت معیشتی در کشورش اعلام کرد که ۶۰ درصد از سعودی ها در زیر خط فقر هستند.

۱. منصف المرزوقی با ۱۵۳ رأی موافق مجلس مؤسسان به عنوان رئیس جمهور تونس برگزیده شد. المرزوقی ۶۶ ساله، رهبر حزب الجمهوریه است که با ۱۵۳ رأی موافق در مقابل سه رأی مخالف و دو رأی ممتنع و همچنین ۴۴ رأی سفید به عنوان رئیس جمهور تونس برگزیده شد.

۲. منابع وابسته به حزب النهضه تونس اعلام کردند: رفیق عبدالسلام داماد راشد الغنوشی و رئیس بخش پژوهش‌های شبکه الجزیره قطر وزیر خارجه این کشور خواهد شد. منابع فوق با اشاره به انتخاب وزیر دارایی از حزب التکتل همچنین افزودند: علی العریض زندانی سیاسی سابق و عضو حزب النهضه نیز به احتمال زیاد وزیر کشور تونس خواهد شد.

۳. منابع وابسته به ریاست جمهوری تونس اعلام کرد: حمادی الجبالی دبیرکل حزب النهضه از سوی المنصف المرزوقی مأمور تشکیل کابینه شده است. از سوی دیگر منابع سیاسی از ادامه رایزنی میان ائتلاف‌های سه‌گانه پیروز انتخابات مجلس مؤسسان شامل احزاب النهضه، کنگره برای جمهوری و التکتل برای تشکیل کابینه خبر دادند.

۴. منصف المرزوقی در مصاحبه‌ای که تلویزیون رسمی تونس با وی انجام داد به ملت تونس پیشنهاد آتش بس سیاسی ۶ ماهه و تونس اعتراض‌ها را ارائه داد و از آنها خواست در طول این ۶ ماه به این توافق پایبند باشند. المرزوقی درباره این توافق سیاسی گفت که می‌خواهد تمام احزاب سیاسی در آن مشارکت داشته و به آن احترام

بگذارند و به سرعت به تمام اعتصاب‌ها و تحصن‌ها و اعتراض‌ها پایان دهند.

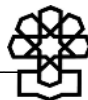
۵. رئیس‌جمهور جدید تونس در حمایت از مردم بحرین گفت: ماجرای بحرین ماجرای شیعه و سنی نیست، مانند ماجرای دیگر ملت‌های عربی است که تحت حکومت دیکتاتورها قرار دارند. رئیس‌جمهور موقت تونس با اشاره به فساد و دیکتاتوری رژیم آل خلیفه تصریح می‌کند که ملت بحرین آزاد است و آل خلیفه راهی برهوت خواهد شد.

۶. منصف مرزوقی رئیس‌جمهوری تونس روز جمعه در مصاحبه با یک شبکه تلویزیونی فرانسه گفت: با هرگونه مداخله خارجی در سوریه مخالف است. این اولین واکنش مرزوقی از زمان تصدی پست ریاست‌جمهوری تونس نسبت به مسائل بین‌المللی است.

لیبی

۱. اولین کنفرانس آشتی ملی لیبی میان طوایف و قبایل این کشور با درخواست وضع قوانین لازم برای این کشور به پایان رسید و رئیس‌شورای انتقالی لیبی از عفو گردان‌های قذافی خبر داد. در این راستا مصطفی عبدالجلیل با اشاره به اینکه مهمترین هدف از تشکیل این کنفرانس تحکیم آشتی ملی براساس آن چیزی است که اسلام به آن توصیه کرده است، گفت: در این کنفرانس از عفو و بخشش سخن به میان آمد که البته این موضوع شکایات خصوصی را دربر نمی‌گیرد.

۲. به گفته منابع دولتی لیبی طی درگیری‌های مسلحانه میان انقلابیون شهر الزنتان و

هواداران رئیس ستاد مشترک ارتش ملی لیبی در طرابلس چند تن زخمی شدند. به نوشته روزنامه الشرق الاوسط، این برای سومین بار است که از زمان سقوط نظام معمر قذافی، رهبر سابق لیبی میان انقلابیون این کشور درگیری رخ می‌دهد.

۳. یک مسئول آمریکایی اعلام کرد که تیمی از کارشناسان مواد منفجره آمریکایی و لیبیایی اقدام به خنثی‌سازی حدود ۵۰۰۰ موشک زمین به هوا کردند که نظام سابق لیبی آن را ذخیره کرده بود. اندرو شاپیرو، معاون وزیر امور خارجه آمریکا در امور سیاسی و نظامی به خبرنگاران گفت: ما در راستای خنثی‌سازی و تأمین امنیت این موشک‌ها تلاش و این ۵۰۰۰ موشک را شناسایی کردیم این درحالی است که در حملات نیروهای سازمان پیمان آتلانتیک شمالی (ناتو) هزاران موشک دیگر نابود شده است.

۴. مختار فرمانه، رئیس شورای نظامی غرب لیبی با حضور در کنفرانسی مطبوعاتی تأکید کرد که رزمندگان شورای انتقالی لیبی تا پیش از تشکیل ارتش ملی در کشور طرابلس را ترک نخواهند کرد. وی در ادامه افزود: در نبود نیروی پلیس این انقلابیون هستند که امنیت را در پایتخت لیبی تأمین و برقرار می‌کنند و تا پیش از تشکیل ارتش ملی انقلابیون سلاح‌های خود را تحویل نخواهند داد.

۵. حدود ۲۰۰ نفر از مردم لیبی روز دوشنبه در شهر بنغازی علیه شورای ملی انتقالی این کشور و رئیس این شورا تجمع کردند. این معترضان خشمگین پلاکاردهایی را علیه مصطفی عبدالجلیل رئیس شورای ملی انتقالی لیبی در دست داشتند و شورای ملی انتقالی لیبی را به عدم شفافیت متهم کردند.

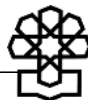
۶. نماینده دائمی لیبی در سازمان ملل متحد از اقدام رسانه‌های عربی در انتشار

دروغ‌پردازی‌های یک پایگاه اینترنتی صهیونیستی مبنی بر گشایش سفارت رژیم صهیونیستی در طرابلس به شدت انتقاد کرد. عبدالرحمن شلقم، نماینده دائمی لیبی در سازمان ملل متحد در تماس تلفنی با روزنامه الشروق، این اخبار را کذب و بی‌پایه و اساس خواند و گفت هر فرد مسلمان و عرب معتقد به اصول اسلامی حتی نباید یک لحظه هم در کذب بودن این خبر شک به خود راه دهد.

۷. خالد الزنتانی سخنگوی رزمندگان شهر زنتان گفت که انقلابیون آماده‌اند سیف‌الاسلام قذافی را به مقامات این کشور در طرابلس تحویل دهند. الزنتانی تأکید کرد تحقیقات در مورد سیف‌الاسلام همچنان ادامه دارد و کمیته‌ای از سوی دادستان کل و وزارت دادگستری برای این امر تشکیل شده و از او بازجویی و تحقیقات می‌کند.

۸. وزیر امور خارجه فرانسه برای دیداری یک‌روزه به لیبی سفر و در این سفر با رئیس شورای انتقالی لیبی دیدار کرد. آلن ژوپه، در سفر خود به طرابلس، با عبدالرحیم الکیب، نخست‌وزیر دولت انتقالی، عاشور بن خیال، وزیر امور خارجه و مصطفی عبدالجلیل، رئیس شورای ملی انتقالی لیبی دیدار و گفتگو کرد.

۹. یک گروه از فعالان حقوق بشر مستقر در نیویورک در زمینه کشته شدن غیر نظامیان در جریان حملات هوایی کشورهای عضو سازمان پیمان آتلانتیک شمالی (ناتو) به لیبی دست به تحقیقات مستقلی زدند که می‌تواند این ائتلاف نظامی را به جنایات جنگی محکوم سازد. فرد آبراهامز از گروه ناظر حقوق بشر موسوم به «اچ.آر. دبلیو» از مقامات ناتو در لیبی خواسته است تا در زمینه تحقیقات کشته شدن غیرنظامیان لیبیایی طی هشت ماه ناآرامی و نبرد که در نهایت به سرنگونی و مرگ معمر قذافی انجامید، این گروه را یاری کنند.

۱۰. دبیرکل سازمان ملل در اقدامی غیرمنتظره از ناتو در مقابل اتهاماتی مبنی بر زیر پا گذاشتن چارچوب حکم سازمان ملل برای محافظت از غیرنظامیان لیبیایی، دفاع کرد. بان کی مون خطاب به خبرنگاران در شهر نیویورک گفت: من اعتقاد دارم قطعنامه ۱۹۷۳ شورای امنیت درخصوص لیبی کاملاً در چارچوب حدود و حکم ارائه شده، اجرا شد. عملیات نظامی انجام شده توسط نیروهای ناتو در لیبی کاملاً در چارچوب قطعنامه ۱۹۷۳ بود.

یمن

۱. حمد باسندوه، نخست‌وزیر دولت توافق ملی یمن به همراه جمعی از اعضای دولت در حضور عبد ربه منصور هادی، معاون علی عبدالله صالح که به‌عنوان رئیس‌جمهور موقت فعالیت می‌کند، سوگند یاد کرد. دولت توافق ملی یمن روز چهارشنبه طی صدور دستوری از سوی عبد ربه منصور هادی به نخست‌وزیری محمد سالم باسندوه و عضویت ۳۴ تن از اعضای حزب کنگره ملی حاکم و احزاب مخالف اللقا المشترک تشکیل شد.

۲. به‌دنبال ادای سوگند دولت توافق ملی یمن، معاون رئیس‌جمهوری این کشور به کمیته نظامی دستور داد تا ظرف یک ماه ادوات و نیروهای نظامی را از شهرهای این کشور خارج سازد. عبدربه منصور هادی در اولین نشست کمیته مذکور پس از تشکیل دولت توافق ملی به اعضای کمیته دستور داد تا در اولین گام برای پایان دادن به وضعیت کنونی کشور با هر نوع ناامنی و درگیری در کشور برخورد کنند و مانع

از هرگونه درگیری شوند.

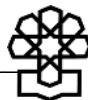
۳. پایگاه اطلاع‌رسانی التغيير روز دوشنبه نوشت: رهبران جنوب یمن در نشست‌هایی که در قاهره برگزار شد خواستار تجدیدنظر در تدوین وحدت جنوب و شمال در مرحله بعد از علی عبدالله صالح شدند. حیدر ابوبکر العطاس رئیس سابق منطقه جنوب و علی ناصر محمد رئیس‌جمهوری اسبق در جنوب یمن و نمایندگان از استان عدن و دبیر انجمن دانشمندان در جنوب در نشست قاهره عدم موافقت خود را با برخورد دولت انتقالی کنونی با مسئله جنوب اعلام کردند.

۴. شبکه‌های تلویزیونی عرب‌زبان از فرار ۱۲ تن از عناصر شبکه تروریستی القاعده از زندان المنصوره در شهر عدن خبر دادند، اما مقامات دولتی این کشور حضور اعضای القاعده میان زندانیان فراری را تکذیب کردند. فرار از زندان‌های یمن مسئله‌ای عادی به شمار می‌رود.

۵. ابوبکر القربی وزیر خارجه یمن امروز دوشنبه با جرال د فیرستاین سفیر آمریکا در صنعا دیدار و گفتگو کرد. پایگاه خبری صحوه نت در همین رابطه نوشت که طرفین در این دیدار درباره راه‌های اجرای توافقنامه انتقال حاکمیت در یمن مذاکره کردند.

۶. پایگاه اطلاع‌رسانی الحدث یمن روز سه‌شنبه نوشت: عربستان تصمیم گرفته دولت یمن را برای پایان دادن به بحران فرآورده‌های نفتی در این کشور یاری دهد. سعود الفیصل وزیر خارجه عربستان روز دوشنبه در تماس تلفنی با عبد ربه منصور هادی جانشین رئیس‌جمهوری یمن و محمد سالم باسندوه نخست‌وزیر این کشور اعلام کرد که کشورش در زمینه‌های نفتی و پایان دادن به بحران سوخت، یمن را یاری می‌کند.

۷. عبدالملک الحوثی رهبر شیعیان الحوثی در دیدار با جمال بن عمر نماینده سازمان

ملل در یمن گفت که بعد از موفقیت انقلاب در یمن ، الحوثی‌ها حزب سیاسی تشکیل خواهند داد. الحوثی گفت که این اقدام در چارچوب نظام عدالت و احترام به ملت و اجازه به فعالیت‌های فکری و سیاسی است.

۸. درحالی که تظاهرات مردم یمن علیه نظام حاکم در این کشور همچنان ادامه دارد، منابع نزدیک به مخالفان اعلام کردند که در هفته جاری طرح مصونیت قضایی عبدالله صالح و نزدیکان وی امضا خواهد شد. تظاهرکنندگان همچنین مصادره اموال عبدالله صالح و نزدیکان وی و بازگرداندن آن را به خزانه دولت خواستار شدند.

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۲۱۲۸

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: خبرنامه انقلاب‌های خاورمیانه و شمال آفریقا (۲۳) (از ۱۹ الی ۲۵ آذرماه ۱۳۹۰)

نام دفتر: مطالعات سیاسی (گروه سیاست خارجی)

تهیه و تدوین: کریم جعفری

ناظر علمی: محمد جمشیدی

مقتضی: معاونت پژوهشی

ویراستار ادبی: فرزاد جعفری

واژه‌های کلیدی: _____

تاریخ انتشار: ۱۳۹۰/۱۰/۴